

Gyógyszerészet 29. 227—228 1985.

Dr. Wéber Dezső (1883—1952)

DR. ZBORAY BERTALAN

Születésének 100. évfordulója alkalmából emlékezünk dr. Wéber Dezső budapesti gyógyszerészre. Mint szorgalmas, jeles elbemenetelű ifjú, a budapesti egyetemi oklevél birtokában a berni egyetemen Tschirch professzor intézetében készítette doktori disszertációját. Hazatérve egy ideig kutatóintézetben dolgozott, majd egy kisleányos fővárosi patikába betársulva, évtizedeket töltött tára mellett. Jelentékeny részt vett a gyógyszerész gyakornokok oktatásában, s tudományos munkássága eredményeként az Országos Közegészségi Tanács tagságát és az egyetemi magántanári címet is elnyerte.

Dr. Wéber Dezső 1883. augusztus 11-én született Budapesten, ahol édesapjának fűszerkereskedése volt. Édesapja korán meghalt. A szerény körülmények között nevelkedett négy testvér közül is kitűnt szorgalmával, minek eredményeként a budapesti Piarista gimnáziumban 1901-ben jeles eredménnyel érettségi vizsgát tett. Még ebben az évben belépett a tudományos felkészültségéről ismert dr. Deér Endre gyógyszerész Ráday-utcai „Jó Pásztor” című gyógyszertárába. A kitűnően vezetett és gazdagon felszerelt gyógyszertárban a fiatal embernek sikerült a pontos gyógyszerészeti munka mellett a tudománnyal való foglalkozást is elsajátítani s főnökével egy életre szóló kapcsolatot teremteni. Dr. Deér ösztönzésére határozta el magát arra is, hogy az 1905-ben Budapesten megszerzett kitűnő jelzésű gyógyszerész oklevél megszerzése után, tanulmányait külföldön folytassa tovább. 1905 és 1907 között a berni egyetem hallgatója volt és a világhírű A. Tschirch professzor intézetében dolgozta ki disszertációját, melynek alapján — a kiváló eredménnyel letett doktori szigorlat után — bölcsész-doktorrá avatták. A svájci

intézetben eltöltött két esztendő benyomásait, az oktatásban és a kutatásban elsajátított módszereket Wéber később a gyógyszerész-gyakornoki iskola tanáráként hasznosította.

Hazatérve — katonai idejének letöltése után — két évig az Állami Szóllészeti Kísérleti Állomás Növénypathologiai osztályán dolgozott és a filoxéra kártevéséi által hozott elváltozásokkal foglalkozott.

Hazánkban a század elején a gyakornokok oktatása a patikákban folyt, de a gyakornoki vizsga letétele előtt a Gyógyszerész Egyesület által fenntartott tanfolyamon vettek részt a jelöltek. Dr. Wéber e tanfolyamon már 1907—1909-ig mint asszisztens, később mint előadó tanár működött. 1910-ben volt főnöke dr. Deér E. hívta vissza s az újonnan létesített orvosdiagnosztikai készítményeket előállító laboratórium vezetését bízta rá. 1913-ban vált meg a Deér-patikától, mert Kasztnér Sándor gyógyszerész társaként megvették a Csippék János tulajdonát képező „Szent Család”-hoz címzett gyógyszertárat (Bpest. VIII. Práter-u. 45.). A következő évben kitört világháború dr. Wéber mint tartalékos gyógyszerész-tiszt teljesített szolgálatot felmentéséig.

A háború befejezése után dr. Deér Testületi elnök oldalán élénk résztvett a gyógyszerész közéletben. 1920-ban tagja volt az újjászervezett gyakornoki tanfolyam tanári testületének, mint a „Gyakorlati gyógyszerészet” tantárgy előadója s mint ilyen — néhány év híján — 1941-ig oktatta az ifjú nemzedéket. Az 1921. május 26-án lefolyt országos egyesületi választáson egyike volt a 6 budapesti gyógyszerésznek akik, a választmányba bekerültek.

Dr. Wéber tagja volt ebben az időben az egyetemi oktatókból alakult baráti körnek, amelyből dr. Mozsonyi Sándor és dr. Lipták Pál vezetésével 1924-ben a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság megalakult. A Társaságban hosszú évekig a pénztárosi tisztet töltötte be. dr. Deér lemondása után őt nevezték ki a gyógyszerészeti approbációs vizsgák egyik cenzorává (1927). 1931-ben az Országos Közegészségi Tanács rendkívüli tagjává nevezték ki, majd ebben a gyógyszerészetre nézve fontos testületben — 1936-ban a rendes tagságot is elnyerte. Munkássága folytán az egyetemmel is egyre szorosabb kapcsolatba került: 1940-től meghívott előadója a „Bevezetés a gyógyszerészeti hivatásba” c. kötelező tantárgynak. E tárgyból 1941-ben az Orvosi Kar magántanárára habilitálta. Tudományos munkásságának a főváros ostroma vetett véget. Ezekben a napokban ismét gyakorló gyógyszerész lett, mert e vészterhes napokat családjával együtt a Práter utcai patikában töltve, megszakítás nélkül gondoskodott a környékbeli rászorulóknak gyógyszerellátásáról. A

gyógyszertárak államosításáig és utána még néhány hónapig folytatta gyógyszerészi tevékenységét, míg csak legyöngült szervezete 1952 májusában bekövetkezett haláláig engedte.

Dr. *Wéber Dezső* egész életét gyógyszerészi hivatásának szentelte. Fáradhatatlanul dolgozott, oktatott, nevelt, gyógyszertárából — ahol minden galenusi készítményt maga állított elő és vizsgált — a gyakornokok egész sora került ki. Alább felsorolt tudományos munkáinak száma: 34.

Dr. *Wéber Dezső* tudományos munkái:

1. A karlsbadi tea analysise. (Gyógyszerészi Folyóirat 1906 2. sz.). 2. Beiträge zur Anatomie einiger pharmakognosch-wichtiger Samen und Früchte. (Doktori értekezés Bern 1907. (Ugyanaz magyarul Növénytani Közlemények 1908). Beiträge zur Entstehung des Akaroidharzer. (Zeitschrift. d. Allgem. Oesterr. Apoth. Vereins Wien 1907). 4. A paraguay tea. (A Kor 1908). 5. Az ópiumszívásról. (Term. Tud. Közl. 1908). 6. Néhány farmakognosztikai jelentőségű terméstről. (Gyógyszerészi Folyóirat 1908). 7. Adatok néhány növényes család termésének és magjának anatómiájához. (Növénytani Közlemények 1908). 8. A modern Pharmakognosia feladata és céljai. (Gyógyszerészi Folyóirat 1909). 9. A „drog” szó eredetéről. (Gyógyszerészi Folyóirat 1909). 10. Adatok néhány gyakorlatilag fontosabb szőlő-fajta gyökereinek anatómiájához. (Ampellogiai Int. Évkönyve 1909). 11. A sterilizált növények és a belőlük készített kivonat. (Gyógyszerészi Folyóirat 1910). 12. Néhány officialis növény termésének és magjának fejlődéstörténeti vizsgálata. (Gyógysz. Folyóirat 1910). 13. Zink-chlorid oldatok helyes készítése. (Gyógyszerészi Folyóirat 1911). 14. Gyógyszeres oldatok rendelkezése. (Gyógyszerészi Folyóirat 1911). 15. A gyógyszerésztudományok nagymesterei. (Magy. Gyógysz. Társ. Ért. 1926). 16. Tschirch prof. és tanítványai. (Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1927). 17. Gyógyszerészképzési kérdések. (Magy. Gyógyszerész 1927). 18. Az alkaloid-kémia haladása 1904-től. (Gyógyszerészi Folyóirat 1909). 19. Az alkaloidák eloszlása a Jaborandus levelekben. (Gyógyszerészi Folyóirat 1909). dr-Augustin. 20. Béla gyógy-növény-gyűjteménye. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1929). 21. Gyógynövénymagvak és termések nedvességtartalmának változása. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1931). 22. A tincturákról. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1933). 23. (A IV. Magyar Gyógyszerkönyv galenusi készítményei előíratainak ismertetése. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1934). 24. Das neue ungarische Arzneibuch (V.) Die galenische Präparate. (Pharm. Monatshefte Wien 1935). 25. Extr. Belladonnae, — Hyosciami, —strychni és a Syr. ferri iodati. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1937). 26. Dr. Deér Endre emlékezete. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1939). 27. A Tschirch prof. emlékezete (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1940). 28. Dr. Weszelszky Gy. emlékezete. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1940). 29. Tiet. Valerianae előállítás. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1940). 30. A gyógyszerészet egyetemi tanszéke. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1941). 31. Az újrendszerű gyógyszerészgakornokokra vonatkozó tudnivalók. (Gyógyszerészi Közöny 1941). 32. Munkálatok a gyógyszerértéi laboratóriumban I—II. Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1942 2. sz. —1943 4. sz.). 33. Gyógyszerészi deontológia. (Magy. Gyógysz. Tud. Társ. Ért. 1943, 4.). 34. Bevezetés a gyógyszerészi hivatásba. Egyetemi tankönyv Budapest 1944.

IRODALOM

1. Dr. *Wéber Gábor* szóbeli közlése. 2. dr. *Wéber Dezső*: Beiträge z. Anatomie einige... Samen und

Früchte. (Doktori értekezés) Bern 1907. 3. *Varságh Z.*: Gyógyszerészek Zsebnaptára Bpest 1908, 130 old. 4. *Karlovsky G.*: Gyógyszerészi Közöny 1921. jún. 5. *Lipták P.*: Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője Bpest 1925. 1. sz.

Д-р Б. Зборая: *Д-р Дежэ Вебер (1883—1952)*

Д-ра Дежэ Вебер будапештского фармацевта вспоминают по случаю 100-летней годовщины со дня его рождения. Как прилежный юноша, совершивший отличный прогресс, имея в руки диплом будапештского университета, в университете г. Берн в институте профессора Тширх сделал свою докторскую диссертацию. Возвращая на родину сначала работал в исследовательском институте, затем входя компаньоном в одну из столичных аптек небольшого оборота, десятилетия проработал при таре. Он принимал деятельное участие в образовании фармацевтов-практикантов, в результате своей научной деятельности он приобрел членство Государственного Совета Гигиены и название профессора Университета.

Dr. B. Zboray: *Dr. D. Weber (1883—1952)*

On the centenary of the birthday of Dr. D. Weber, a Budapest pharmacist, a commemoration is presented. As a diligent young man of good progress, in possession of the diploma of the Budapest University, he prepared a doctor's dissertation in Tschirch professor's institute in Bern (Switzerland). Returning to Hungary, he worked a while in a research institute, then joined in partnership to a Budapest pharmacy of low turnover, working at the pharmacie's desk during several decades. He participated in the teaching of pharmacy-apprentices. In acknowledgement of his scientific achievements, he was appointed to a member of the National Public Health Council and was awarded with the title of associated professor of the Budapest University.

Dr. B. Zboray: *Dr. D. Weber — (1883—1952)*

Anlässlich des 100. Geburtstags des Budapester Apothekers, Dr. D. Weber, widmet der Verfasser einen Nachruf seinem Leben und Wirken. Als ein fleißiger junger Mann mit gutem Fortgang verfertigte er seine Doktorarbeit im Institut des Professors Tschirch, an der Berner Universität. Nach seinem Heimkehr arbeitete er anfangs in einem Forschungsinstitut, dann beteiligte er sich in einer hauptstädtischen Apotheke mit niedrigem Unlauf, und dort verbarchteer mehrere Jahrzehnten in der Offizin. Er beteiligte sich in bedeutendem Mass in der Ausbildung der Apotheker-Praktikanten. In Anerkennung seiner wissenschaftlichen Tätigkeit wurde er zum Mitglied des Landes Sanitätsrats ernannt und zum Universitätsdozent habilitiert.

★ Resumo en Esperanto:

D-ro B. Zboray: *D-ro Dezső Wéber (1883—1952)*

Ni rememoras pri *D-ro Dezső Wéber*, budapeŝta farmaciisto, okaze de la 100-a datreveno de lia naskiĝo. Kiel diligenta, eminenta junulo, post akiro de la budapeŝta universitata diplomo li pretigis sian doktorigan disertacion en la universitato de Bern, laborante en la instituto de profesoro *Tschirch*. Revenante hejmen, unue li laboris en esplorinstituto, poste farante kompanion kun iu malgrandtrafika ĉefurba apoteko, li pasigis jardekojn apud la taro. Li signife partoprenis en la instruado de la farmaciŝto-praktikantoj, kaj kiel rezulton de sia scienco laborado li gajnis ankaŭ la membrecon de la Landa Sanitara Konsilantaro kaj la titolon de universitata privata profesoro.

(*Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Ernyey József Könyvtár*
Budapest, Mátyás tér 3. — 1084)

Érkezett: 1983. VII. 26.